

Дугай чанчылдарны кижизидилгениң херээнге

ри Ч. Ч. Д. Ондар чонун дымтамгазын органастаарына култура одагалары кол чери ээлеп турар болганда, малаңга көдөргө надрларын белеткен, божыклар, материалдык баазаны өнжидерлериниң болуп журулу.

Тыва улустун эки чаңчылдарын — аалга келген шижир адым багланна баглааш, отуун, бижан оорганамдан дунгүреш, кирер, өмчөмөк хей черге албас, хундүлжир чоранын эки билгирин, ону амгы аныктарга тайылбырларын, дамчыларын чугулаан РСФСР-нин школаларынын алдарык башкысы А. Г. Орлова айткан.

Районун чонунун наймалын черин каас чурумалдык бойдурун чугулаан тура, райкускомунуң култура кидилгенин эргелекчи К. Д. Натпий-оол, чамдык кижилериниң көрүм-чүрүм үгүдүн, бойдузургөдөн турарына хомудан септинилереткен. Бойдузурга хумалаар чанчылды катап тургузары чугула.

Практиктик конференцияны кыргыздарга кижизидилгениң херээнге деп практиктик конференцияны бо суурга эртерден дөни база таварыла эвес. Эки дөн улусту чаңчылдарын чон улуту, ону аныктарга дамчыдып чоруур. Херээндер аныкты мында эки. Чувуудин дарага С. Ш. Хомушту бо аныкта чээрби алыг чыл ажилдаан. Чаңчылдарын өг-булге сагымына кереңдериникин үтүү улуг, ынчанган агитбайыларын кичээниң бже угаар деп турар.

Конференция кижир дөн чон Култура бажыныга чыгып келген. Сенада тыва өгү тиккен, эт-септи салган. Ожуктуң оду хун турар кылдып кылып каан. Бываанын, антар, үлгүр, деспн, шай, дус хантары, эргиниң, чулар, алты дөн шижан эт-септи делган.

Улусту чаңчылдарын кижизидилгеге ажилдарын чугулаан СЭКП Кызыл райкомун секретары К. Д. Нурмет болуунуң динналына демделген. Шына көдө Сөвдиниң күрөмонун дарага Б. Ч. Хомушту Тере-Хөл улустун чаңчылдарын озгайт талларын чугулаан. Ол боду кадым идиктиг, тыва

лекчилери Биче-оол Кууларын, Мариямал Ондарын, Александр Сарыларын, Кара-чыс Биче-оолду, Александр Монгуштуң херек чурматтарын болган доңчу намдарларын кирген. Суурнуң төөгүзү-биле холбашкан материалдар хой.

Музейниң ажылыгына илдекейиг киришкен он аягы өрөнчиги-биле кады Москва, Омск, Горький, Свердловск, Ульяновск хоорайларга барып, он төөгүзү черлери-биле таныйар аскерикти болдурусу деп, Бора-Тайга школанын башкысы Александр Боровина мзон сонугуран айттарыма доңчу харып берди.

Музей болган уруглар деп неделяга кирип келгендер школанын конференцияларын, кеңештерин, конкурстарын, көргүзүлгү оякчуртарын эртерген. Олар Кызылга келген, музейге аккелден экспонаттарын тус-тус тайылбыраан.

Тоора-Хем ортукмак школада 60 харлап турда, школа музейи ачкыттыган. Бинда 4 улуг стөнд бар. Тыва эки турачылар, күш-ажылдын хоочунурунунуң база суурун социал амдыралынын дугайында булуңар солун, көрүшүгү. Ол ышкан Тожула «Кызыл номче» кир бижазон лигит амынтарын дүзү, херилерин кылганын, үнүшүр аймаан делгенин, шко-

лаң мастерсклазынын кылган амылдарын көргүзүлгүлериң улус сонугурап турар. Ол ышкан Тожула девики, ринден тывылган 1,5 метр узуң хемчээлди мамонт азын кижилериниң бир сонугурап көр экспонатын апарган. Бо дугайын ол школа музейин удуртукчуу Антолина Александровна Содуна чугулааш. Улуг-Хем, ниң эге башын алган чурумалдык черин тирттырган чурумалдык төөгү-биле колбалагы альбому керүстү.

Музей болган уруглар деп неделяга кирип келгендер школанын конференцияларын, кеңештерин, конкурстарын, көргүзүлгү оякчуртарын эртерген. Олар Кызылга келген, музейге аккелден экспонаттарын тус-тус тайылбыраан.

Тоора-Хем ортукмак школада 60 харлап турда, школа музейи ачкыттыган. Бинда 4 улуг стөнд бар. Тыва эки турачылар, күш-ажылдын хоочунурунунуң база суурун социал амдыралынын дугайында булуңар солун, көрүшүгү. Ол ышкан Тожула «Кызыл номче» кир бижазон лигит амынтарын дүзү, херилерин кылганын, үнүшүр аймаан делгенин, шко-

лаң мастерсклазынын кылган амылдарын көргүзүлгүлериң улус сонугурап турар. Ол ышкан Тожула девики, ринден тывылган 1,5 метр узуң хемчээлди мамонт азын кижилериниң бир сонугурап көр экспонатын апарган. Бо дугайын ол школа музейин удуртукчуу Антолина Александровна Содуна чугулааш. Улуг-Хем, ниң эге башын алган чурумалдык черин тирттырган чурумалдык төөгү-биле колбалагы альбому керүстү.

Музей болган уруглар деп неделяга кирип келгендер школанын конференцияларын, кеңештерин, конкурстарын, көргүзүлгү оякчуртарын эртерген. Олар Кызылга келген, музейге аккелден экспонаттарын тус-тус тайылбыраан.

Тоора-Хем ортукмак школада 60 харлап турда, школа музейи ачкыттыган. Бинда 4 улуг стөнд бар. Тыва эки турачылар, күш-ажылдын хоочунурунунуң база суурун социал амдыралынын дугайында булуңар солун, көрүшүгү. Ол ышкан Тожула «Кызыл номче» кир бижазон лигит амынтарын дүзү, херилерин кылганын, үнүшүр аймаан делгенин, шко-

лаң мастерсклазынын кылган амылдарын көргүзүлгүлериң улус сонугурап турар. Ол ышкан Тожула девики, ринден тывылган 1,5 метр узуң хемчээлди мамонт азын кижилериниң бир сонугурап көр экспонатын апарган. Бо дугайын ол школа музейин удуртукчуу Антолина Александровна Содуна чугулааш. Улуг-Хем, ниң эге башын алган чурумалдык черин тирттырган чурумалдык төөгү-биле колбалагы альбому керүстү.

Музей болган уруглар деп неделяга кирип келгендер школанын конференцияларын, кеңештерин, конкурстарын, көргүзүлгү оякчуртарын эртерген. Олар Кызылга келген, музейге аккелден экспонаттарын тус-тус тайылбыраан.

Тоора-Хем ортукмак школада 60 харлап турда, школа музейи ачкыттыган. Бинда 4 улуг стөнд бар. Тыва эки турачылар, күш-ажылдын хоочунурунунуң база суурун социал амдыралынын дугайында булуңар солун, көрүшүгү. Ол ышкан Тожула «Кызыл номче» кир бижазон лигит амынтарын дүзү, херилерин кылганын, үнүшүр аймаан делгенин, шко-

лаң мастерсклазынын кылган амылдарын көргүзүлгүлериң улус сонугурап турар. Ол ышкан Тожула девики, ринден тывылган 1,5 метр узуң хемчээлди мамонт азын кижилериниң бир сонугурап көр экспонатын апарган. Бо дугайын ол школа музейин удуртукчуу Антолина Александровна Содуна чугулааш. Улуг-Хем, ниң эге башын алган чурумалдык черин тирттырган чурумалдык төөгү-биле колбалагы альбому керүстү.

Музей болган уруглар деп неделяга кирип келгендер школанын конференцияларын, кеңештерин, конкурстарын, көргүзүлгү оякчуртарын эртерген. Олар Кызылга келген, музейге аккелден экспонаттарын тус-тус тайылбыраан.

Тоора-Хем ортукмак школада 60 харлап турда, школа музейи ачкыттыган. Бинда 4 улуг стөнд бар. Тыва эки турачылар, күш-ажылдын хоочунурунунуң база суурун социал амдыралынын дугайында булуңар солун, көрүшүгү. Ол ышкан Тожула «Кызыл номче» кир бижазон лигит амынтарын дүзү, херилерин кылганын, үнүшүр аймаан делгенин, шко-

УЛУСТУҢ УЛУУ ЧАГЫГЛЫГ

кенир. Чоок-кавы төрөдери арасында баштай кымын аалына барып шагалары дугурун аар. Улус көр дөш, аш-чечин эрте-жик-де белеткээр. Уенин хунуңе ыш чарбас, бурган ышша чаларп көрөт. Ынчанган амын дөш дөре чарып, белеткен өөр. Өггө бурган турган болза, кадык чапшап, орта хундүлжир алың-чечин салыр. Хой бажы, чода эвди бурганга салыр.

Өгүңүр эр эзи боо-монту астып алгаш, кымыл хун дөш көрүп билек, бедик даг кырыңче үңүп, чүгүн үндүрер.

Ийн-ш хонук иштиңде чечин дөшениң делген, чулуңуң, амыр-медияны айтырып хундүлжир.

Ужени канчаар кылыр, кажан чазарын, өг эвди деп чүл дөшүн ол талга шыгаан канчаар эртерин турган хонук А. В. Шойлаа сонугураш. Шагаа хоондулал орда, чогуңа эвди улуг хары овалашан, он кымыл дөш салган, артып кымыл, сан салыр. Улуг, биче киңи хайр андаштамып, илдекейиниң ботуп салыр. Овааны долгандыр кымыл-таш, аалга келген, ширке-дөшкөң база каактар. Аяна-даа бөарга, аштыг-чечин, амыр-силга.

Бардамна деп чүзе турган. Беш-алды хонук бурганга шагалда аалыраа баар эвес мен бе, мени тоттурутпаан баар бе деп кижизидилгениң чугулааш. Ол чедик көргө, чалгы эвтиг мунуң кудуп бөр. Ону икитерге, аял долдур саржанын кулуп суур. Ону дегезин элбалап икитир. Ужа чаан

дигеш база сыгач чиртир. Төдө берген, чип чадай бөргө, чон конугу бардам деп турган, чаг-биле ийн чаагыңа алагарар. Ол арай деп чаанын-чашып турган адырлар.

Хундүлжир бөулдөрдүн өгүңүң, аныктар сагаан турарын чедип аларын хоочун саналдаш. Төрөн дилин, чаңчылдарын хундүлжир билгир чугула. Тыва чон аалга келген кижилерин аанок хундүлжир. Ыт ээргере, улус келген бе деп үнүп көр. Аалгыг улус кел чыткан болза, үтүрүк өггө чалар. Аарыг аржык, думма-ханаа, ыт-куш кандыгыр деп амыр-медия солчуп, таанымалыр. Аалчыга албан чаа шай хайыдырлар кудар, чечемгир хундүлжир. Аалчының эвдиң ажаар, эсерлет белеткээр. Ол чоруптарга, үдээр.

Кижилер арасында хамаарылганын эин турганын бо чаңчылар херелечиле турар. Бот-боттарың хундүлжир амыг үдө эргекчөк чугула болбушан.

Херээндер төвүлелиниң дарагы С. Ш. Хомушту Кунгуртуг чонуну хундүлжирдеги, чаңчылдарын билгирин демделген. Улуг, биче улусту силер деп чагалар. Аалга кирген кижиге аяк шай кудар. Агит-квартиралар концерттеринде улустун аас чогаалыңдан номерлер арбын. Балтунерде алгы-кең аттарын, он хел дараарын өрөнчип турарын айткан.

Кол динналыңар арасында наргыраа, хоомейин, тыва ырларын «Арбыл-Хоор» агиткультурагазын кеңигуниери күсседиң турган. Олал Шудуу «Хайыраан ботта» Паранын амын, эске-лаа улусту ырларын күссеткен. Парыраа эм-

дигеш база сыгач чиртир. Төдө берген, чип чадай бөргө, чон конугу бардам деп турган, чаг-биле ийн чаагыңа алагарар. Ол арай деп чаанын-чашып турган адырлар.

Хундүлжир бөулдөрдүн өгүңүң, аныктар сагаан турарын чедип аларын хоочун саналдаш. Төрөн дилин, чаңчылдарын хундүлжир билгир чугула. Тыва чон аалга келген кижилерин аанок хундүлжир. Ыт ээргере, улус келген бе деп үнүп көр. Аалгыг улус кел чыткан болза, үтүрүк өггө чалар. Аарыг аржык, думма-ханаа, ыт-куш кандыгыр деп амыр-медия солчуп, таанымалыр. Аалчыга албан чаа шай хайыдырлар кудар, чечемгир хундүлжир. Аалчының эвдиң ажаар, эсерлет белеткээр. Ол чоруптарга, үдээр.

Кижилер арасында хамаарылганын эин турганын бо чаңчылар херелечиле турар. Бот-боттарың хундүлжир амыг үдө эргекчөк чугула болбушан.

Херээндер төвүлелиниң дарагы С. Ш. Хомушту Кунгуртуг чонуну хундүлжирдеги, чаңчылдарын билгирин демделген. Улуг, биче улусту силер деп чагалар. Аалга кирген кижиге аяк шай кудар. Агит-квартиралар концерттеринде улустун аас чогаалыңдан номерлер арбын. Балтунерде алгы-кең аттарын, он хел дараарын өрөнчип турарын айткан.

Кол динналыңар арасында наргыраа, хоомейин, тыва ырларын «Арбыл-Хоор» агиткультурагазын кеңигуниери күсседиң турган. Олал Шудуу «Хайыраан ботта» Паранын амын, эске-лаа улусту ырларын күссеткен. Парыраа эм-

дигеш база сыгач чиртир. Төдө берген, чип чадай бөргө, чон конугу бардам деп турган, чаг-биле ийн чаагыңа алагарар. Ол арай деп чаанын-чашып турган адырлар.

Хундүлжир бөулдөрдүн өгүңүң, аныктар сагаан турарын чедип аларын хоочун саналдаш. Төрөн дилин, чаңчылдарын хундүлжир билгир чугула. Тыва чон аалга келген кижилерин аанок хундүлжир. Ыт ээргере, улус келген бе деп үнүп көр. Аалгыг улус кел чыткан болза, үтүрүк өггө чалар. Аарыг аржык, думма-ханаа, ыт-куш кандыгыр деп амыр-медия солчуп, таанымалыр. Аалчыга албан чаа шай хайыдырлар кудар, чечемгир хундүлжир. Аалчының эвдиң ажаар, эсерлет белеткээр. Ол чоруптарга, үдээр.

Кижилер арасында хамаарылганын эин турганын бо чаңчылар херелечиле турар. Бот-боттарың хундүлжир амыг үдө эргекчөк чугула болбушан.

Херээндер төвүлелиниң дарагы С. Ш. Хомушту Кунгуртуг чонуну хундүлжирдеги, чаңчылдарын билгирин демделген. Улуг, биче улусту силер деп чагалар. Аалга кирген кижиге аяк шай кудар. Агит-квартиралар концерттеринде улустун аас чогаалыңдан номерлер арбын. Балтунерде алгы-кең аттарын, он хел дараарын өрөнчип турарын айткан.

Кол динналыңар арасында наргыраа, хоомейин, тыва ырларын «Арбыл-Хоор» агиткультурагазын кеңигуниери күсседиң турган. Олал Шудуу «Хайыраан ботта» Паранын амын, эске-лаа улусту ырларын күссеткен. Парыраа эм-

дигеш база сыгач чиртир. Төдө берген, чип чадай бөргө, чон конугу бардам деп турган, чаг-биле ийн чаагыңа алагарар. Ол арай деп чаанын-чашып турган адырлар.

Хундүлжир бөулдөрдүн өгүңүң, аныктар сагаан турарын чедип аларын хоочун саналдаш. Төрөн дилин, чаңчылдарын хундүлжир билгир чугула. Тыва чон аалга келген кижилерин аанок хундүлжир. Ыт ээргере, улус келген бе деп үнүп көр. Аалгыг улус кел чыткан болза, үтүрүк өггө чалар. Аарыг аржык, думма-ханаа, ыт-куш кандыгыр деп амыр-медия солчуп, таанымалыр. Аалчыга албан чаа шай хайыдырлар кудар, чечемгир хундүлжир. Аалчының эвдиң ажаар, эсерлет белеткээр. Ол чоруптарга, үдээр.

Кижилер арасында хамаарылганын эин турганын бо чаңчылар херелечиле турар. Бот-боттарың хундүлжир амыг үдө эргекчөк чугула болбушан.

Херээндер төвүлелиниң дарагы С. Ш. Хомушту Кунгуртуг чонуну хундүлжирдеги, чаңчылдарын билгирин демделген. Улуг, биче улусту силер деп чагалар. Аалга кирген кижиге аяк шай кудар. Агит-квартиралар концерттеринде улустун аас чогаалыңдан номерлер арбын. Балтунерде алгы-кең аттарын, он хел дараарын өрөнчип турарын айткан.

Кол динналыңар арасында наргыраа, хоомейин, тыва ырларын «Арбыл-Хоор» агиткультурагазын кеңигуниери күсседиң турган. Олал Шудуу «Хайыраан ботта» Паранын амын, эске-лаа улусту ырларын күссеткен. Парыраа эм-

дигеш база сыгач чиртир. Төдө берген, чип чадай бөргө, чон конугу бардам деп турган, чаг-биле ийн чаагыңа алагарар. Ол арай деп чаанын-чашып турган адырлар.

Хундүлжир бөулдөрдүн өгүңүң, аныктар сагаан турарын чедип аларын хоочун саналдаш. Төрөн дилин, чаңчылдарын хундүлжир билгир чугула. Тыва чон аалга келген кижилерин аанок хундүлжир. Ыт ээргере, улус келген бе деп үнүп көр. Аалгыг улус кел чыткан болза, үтүрүк өггө чалар. Аарыг аржык, думма-ханаа, ыт-куш кандыгыр деп амыр-медия солчуп, таанымалыр. Аалчыга албан чаа шай хайыдырлар кудар, чечемгир хундүлжир. Аалчының эвдиң ажаар, эсерлет белеткээр. Ол чоруптарга, үдээр.

Кижилер арасында хамаарылганын эин турганын бо чаңчылар херелечиле турар. Бот-боттарың хундүлжир амыг үдө эргекчөк чугула болбушан.

Херээндер төвүлелиниң дарагы С. Ш. Хомушту Кунгуртуг чонуну хундүлжирдеги, чаңчылдарын билгирин демделген. Улуг, биче улусту силер деп чагалар. Аалга кирген кижиге аяк шай кудар. Агит-квартиралар концерттеринде улустун аас чогаалыңдан номерлер арбын. Балтунерде алгы-кең аттарын, он хел дараарын өрөнчип турарын айткан.

Кол динналыңар арасында наргыраа, хоомейин, тыва ырларын «Арбыл-Хоор» агиткультурагазын кеңигуниери күсседиң турган. Олал Шудуу «Хайыраан ботта» Паранын амын, эске-лаа улусту ырларын күссеткен. Парыраа эм-

дигеш база сыгач чиртир. Төдө берген, чип чадай бөргө, чон конугу бардам деп турган, чаг-биле ийн чаагыңа алагарар. Ол арай деп чаанын-чашып турган адырлар.

Хундүлжир бөулдөрдүн өгүңүң, аныктар сагаан турарын чедип аларын хоочун саналдаш. Төрөн дилин, чаңчылдарын хундүлжир билгир чугула. Тыва чон аалга келген кижилерин аанок хундүлжир. Ыт ээргере, улус келген бе деп үнүп көр. Аалгыг улус кел чыткан болза, үтүрүк өггө чалар. Аарыг аржык, думма-ханаа, ыт-куш кандыгыр деп амыр-медия солчуп, таанымалыр. Аалчыга албан чаа шай хайыдырлар кудар, чечемгир хундүлжир. Аалчының эвдиң ажаар, эсерлет белеткээр. Ол чоруптарга, үдээр.

Кижилер арасында хамаарылганын эин турганын бо чаңчылар херелечиле турар. Бот-боттарың хундүлжир амыг үдө эргекчөк чугула болбушан.

Херээндер төвүлелиниң дарагы С. Ш. Хомушту Кунгуртуг чонуну хундүлжирдеги, чаңчылдарын билгирин демделген. Улуг, биче улусту силер деп чагалар. Аалга кирген кижиге аяк шай кудар. Агит-квартиралар концерттеринде улустун аас чогаалыңдан номерлер арбын. Балтунерде алгы-кең аттарын, он хел дараарын өрөнчип турарын айткан.

Кол динналыңар арасында наргыраа, хоомейин, тыва ырларын «Арбыл-Хоор» агиткультурагазын кеңигуниери күсседиң турган. Олал Шудуу «Хайыраан ботта» Паранын амын, эске-лаа улусту ырларын күссеткен. Парыраа эм-

СЭКП Каа-Хем райкомунун хуралдарына чон чыгып келген. «Улусту чаңчылдарын болгаш бөулдөрдүн — кижизидилгениң херээнге» деп темага конференция киргизи-биле келгени ол. Бо талазы-биле илдекейи партия райкомунун секретары Л. Д. Варамова кылган.

Район хой националдыг. Нация бүрүзү эрте-бүрүзүгүдөн бөр сагын келген чаңчылдарыг. Ону өске нация-

ның төлөөлери билеп аап, хундүлжир сагыр болза, билчилгеге өксөк. Интернационалы коллективтер, өг-бүлөдөр бже кичээниги салып турарлар.

Тываның өртем-шинчилел институтунун улуг өртем амылдарыг, улуг өртемдериниң кидилгени К. А. Бичелди өггө келген кижилерге азы-чечин, аял шижан суварынын чурумун, он алыг-агы райнарда бажы малаңдыг чугулаан. Тыва АССР-нин култура министр-

лик төлөөлери билеп аап, хундүлжир сагыр болза, билчилгеге өксөк. Интернационалы коллективтер, өг-бүлөдөр бже кичээниги салып турарлар.

Тываның өртем-шинчилел институтунун улуг өртем амылдарыг, улуг өртемдериниң кидилгени К. А. Бичелди өггө келген кижилерге азы-чечин, аял шижан суварынын чурумун, он алыг-агы райнарда бажы малаңдыг чугулаан. Тыва АССР-нин култура министр-

лик төлөөлери билеп аап, хундүлжир сагыр болза, билчилгеге өксөк. Интернационалы коллективтер, өг-бүлөдөр бже кичээниги салып турарлар.

Тываның өртем-шинчилел институтунун улуг өртем амылдарыг, улуг өртемдериниң кидилгени К. А. Бичелди өггө келген кижилерге азы-чечин, аял шижан суварынын чурумун, он алыг-агы райнарда бажы малаңдыг чугулаан. Тыва АССР-нин култура министр-

лик төлөөлери билеп аап, хундүлжир сагыр болза, билчилгеге өксөк. Интернационалы коллективтер, өг-бүлөдөр бже кичээниги салып турарлар.

Тываның өртем-шинчилел институтунун улуг өртем амылдарыг, улуг өртемдериниң кидилгени К. А. Бичелди өггө келген кижилерге азы-чечин, аял шижан суварынын чурумун, он алыг-агы райнарда бажы малаңдыг чугулаан. Тыва АССР-нин култура министр-

лик төлөөлери билеп аап, хундүлжир сагыр болза, билчилгеге өксөк. Интернационалы коллективтер, өг-бүлөдөр бже кичээниги салып турарлар.

Тываның өртем-шинчилел институтунун улуг өртем амылдарыг, улуг өртемдериниң кидилгени К. А. Бичелди өггө келген кижилерге азы-чечин, аял шижан суварынын чурумун, он алыг-агы райнарда бажы малаңдыг чугулаан. Тыва АССР-нин култура министр-

лик төлөөлери билеп аап, хундүлжир сагыр болза, билчилгеге өксөк. Интернационалы коллективтер, өг-бүлөдөр бже кичээниги салып турарлар.

Тываның өртем-шинчилел институтунун улуг өртем амылдарыг, улуг өртемдериниң кидилгени К. А. Бичелди өггө келген кижилерге азы-чечин, аял шижан суварынын чурумун, он алыг-агы райнарда бажы малаңдыг чугулаан. Тыва АССР-нин култура министр-

лик төлөөлери билеп аап, хундүлжир сагыр болза, билчилгеге өксөк. Интернационалы коллективтер, өг-бүлөдөр бже кичээниги салып турарлар.

Тываның өртем-шинчилел институтунун улуг өртем амылдарыг, улуг өртемдериниң кидилгени К. А. Бичелди өггө келген кижилерге азы-чечин, аял шижан суварынын чурумун, он алыг-агы райнарда бажы малаңдыг чугулаан. Тыва АССР-нин култура министр-

лик төлөөлери билеп аап, хундүлжир сагыр болза, билчилгеге өксөк. Интернационалы коллективтер, өг-бүлөдөр бже кичээниги салып турарлар.

Тываның өртем-шинчилел институтунун улуг өртем амылдарыг, улуг өртемдериниң кидилгени К. А. Бичелди өггө келген кижилерге азы-чечин, аял шижан суварынын чурумун, он алыг-агы райнарда бажы малаңдыг чугулаан. Тыва АССР-нин култура министр-

лик төлөөлери билеп аап, хундүлжир сагыр болза, билчилгеге өксөк. Интернационалы коллективтер, өг-бүлөдөр бже кичээниги салып турарлар.

Тываның өртем-шинчилел институтунун улуг өртем амылдарыг, улуг өртемдериниң кидилгени К. А. Бичелди өггө келген кижилерге азы-чечин, аял шижан суварынын чурумун, он алыг-агы райнарда бажы малаңдыг чугулаан. Тыва АССР-нин култура министр-

лик төлөөлери билеп аап, хундүлжир сагыр болза, билчилгеге өксөк. Интернационалы коллективтер, өг-бүлөдөр бже кичээниги салып турарлар.

Тываның өртем-шинчилел институтунун улуг өртем амылдарыг, улуг өртемдериниң кидилгени К. А. Бичелди өггө келген кижилерге азы-чечин, аял шижан суварынын чурумун, он алыг-агы